

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Miha Marinko med seminaristi v Bohinju

Bohinj, 21. avgusta — Danes dopoldne je udeležence seminarja mladinskih aktivistov beogradske, novosadske, niške in zagrebške univerze (ti so tu na 15-dnevnem letaju) obiskal sekretar centralnega komiteja ZK Slovenije MIHA MARINKO. — Z njimi se je najprej zadržal v prijateljskem razgovoru, nato pa je preko 100 stanih študentom odgovoril na šest aktualnih vprašanj, ki so mu jih le-ti zastavili.

Najprej je govoril o osnovnih načelih nove zvezne ustave, potem pa je precejšen del svojega govora posvetil trenutnemu ekonomskemu položaju pri nas. Razen ugotovitve, da je bilo naše gospodarstvo še do pred nedavnimi preveč razvito za lastne potrebe in premalo, da bi se lahko vključilo v mednarodno delitev dela, je to, Miha Marinko opozoril tudi na Titovo poročilo o osnovni ekonomski sistema na IV. plenumu CK ZKJ. Dejal je, da so gospodarski uspehi podjetij na tem področju — uspehi vse naše skupnosti. Kot primer je našel, da bi bilo napačno, če bi se v kranjskem okraju pohvalili, če da so dosegli toliko in toliko letnega dohodka, saj so jim ta dohodek pomagali ustvarjati vsi državljani, ki so na trgu kupovali v kranjskem okraju izdelano blago.

V nadaljevanju je sekretar CK ZKJ odgovarjal študentom na vprašanja o odnosih do zasluznih ljudi, o kolonju kmečke mladine, medtem ko je za zaključek dodal, da trenutno v naši državi ne omejujemo razvoja slavnih, kot si nekateri razlagajo s številnih ukrepih na področju gospodarstva, ampak ga še naprej spodbujamo — vendar v skladu s lastnimi našo produktivnosti.

Študentje so se potem zbrali okoli njegove mize pred mladinskim domom ter zapeli nekaj mladinskih in partizanskih pesmi. Miha Marinko pa je visoki gost tudi skupaj s študenti. Prijateljske srečanja se je udeležil tudi sekretar CK LMS Zdravko Krivina — J. Z.

Sekretar Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije MIHA MARINKO je včeraj dopoldne v Bohinju obiskal udeležence seminarja za mladinske aktiviste iz zagrebške in treh srbskih univerz. Po govoru o aktualnih vprašanjih našega ekonomskega razvoja se je visoki gost zadržal s študenti v prijateljskem vselem krogu. Miha Marinko je moral mladincem dati tudi svoje avtograme.

Prvi orientacijski podatki o žetvi

Letošnje leto nam ni bilo naklonjeno

Letina je pri pšenici slaba, za kar je več vzrokov — Največji doslej ugotovljen hektarski donos je na parceli kmetijskega posestva Kranj

Za uvod načelno pojasnilo! Dokončnih podatkov o letošnji žetvi oziroma o letošnjih hektarskih donosih še ni, ker ponekod še

ni mija. Prav zato bi bilo mogoče konkretnije razpravljati o tej zadevi šele prve dni septembra, ko nam bodo dokončno znani vsi po-

trebni pokazatelji. Kljub temu pa že lahko ugotovimo, da so bili letošnji hektarski donosi slabi in da nam letošnje leto glede pridelka žit ni bilo naklonjeno. Iz slednjega zato lahko povzamemo, da je bila letošnja letina glede tega slabša kot lanska.

Doslej so ugotovili najvišji donos na parceli kmetijskega gospodarstva Kranj, in sicer 35 centov na hektar pri pšenici sorte Leonarda. V povprečju pa je dala 33 centov sorta triumf, ki je podobna avstrijski sorti heilkorn. Pri intenzivnih sortah strokovnjaki predvidevajo, da se bo gibal pridelok okrog 25 centov, medtem ko bodo domače sorte pod 20 centov. Vzrokov, da je bila letošnja letina glede pridelka pšenice slabša, je več. Med njimi naj omenimo pozabo, zima brez snega je slabo vplivala na žitne posevke. Prav tako je svoje opravila tudi spomladanska zmrzal, razen tega

je. Svica, Avstrije itd. — postavili nekje na Gorenjskem Jugoslavijo v miniaturo. O tej zamisli smo nekako pred dvema letoma tudi že poročali. Pozneje pa so govorice o tem mikavnem turističnem objektu utihle. S tem pa ni rečeno, da so namero opustili. Med tem so se namreč intenzivno lotili izdelave načrtov in — kar je še posebno zanimivo — dogovaranja z mnogimi partnerji iz drugih republik, ki bodo sodelovali pri gradnji. Je zahtevalo precej časa.

Na Turistični zvezi so povedali, da bodo z deli začeli v septembru, najkasneje pa v oktobru letos. Tudi lokacija je že izbrana. Miniaturno Jugoslavijo bodo postavili nasproti letališču Alpskega letalskega centra pri Lescah — torej med Volčevim hribom in cesto Kranj Jesenice. Celotni objekt bo dolg 247 in širok 200 metrov.

Pri projektu bodo sodelovale vse ljudske republike. Sliherna od teh se bo predstavila s 10 najboljšimi objekti, le Makedonija in Kosmet bosta prispevala po 5 objektov. Ti objekti v merilu 1:25 bodo natančen posnetek različnih kulturno-zgodovinskih spomenikov, gospodarskih objektov, cest, železnice, jezer, morja itd. — Poseben poudarek pa bo na objekti, ki so bili zgrajeni v Jugoslaviji v letih po osvoboditvi.

O tej miniaturni Jugoslaviji lahko zapišemo še marsikaj zanimivega. Predvsem to, da bo »živela«. S pomočjo tekočih tra-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Po obisku koroških Slovencev v Trzinu

S seboj so ponesli mnogo lepih vtisov

Prijateljske vezi z našimi rojaki na Koroškem se vedno bolj utrjujejo

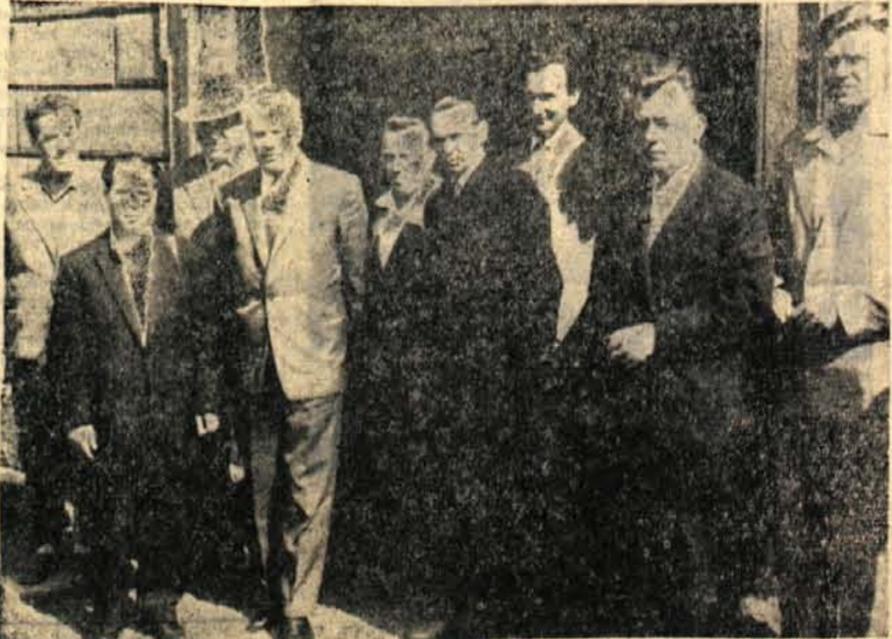
Priznalo sobota popoldne so Trzin spet gostoljubno sprejeli naše goste z okrajja meje. Tokrat se jih namreč obiskali zastopniki Slovenskega prosvetnega društva »Letna« iz Sel pri Borovljah, s katerimi so Trzinčani navezali prijateljske stike v letošnjem februarju. V okviru omenjenega društva deluje tudi orkester, ki so mu zastopniki občinskega odbora SZDL Trzin meseca maja, ko so jih obiskali, podarili kontrabas. Prvotno je bilo predvideno, da bi omenjeni koroški rojaki prišli na obisk v Trzin že meseca marca, vendar je bilo to zaradi snega nemogoče. Kljub temu pa so se prijateljske vezi med njimi in predstavnikmi trziške komune nenehno krepile. Tako jih je pred nedavnim obiskal zastopnik Slovenskega prosvetnega društva Herman Velik in ob tej priložnosti se je z zastopniki družbeno-političnega življenja v Trzinu podrobneje domenil o soboinem obisku.

Pripravljajo zakon o sejmih

Na pristojnih mestih sedaj temeljito proučujejo načrt zakona o sejmih, ki naj bi po uveljavitvi splošni priprave sejmskih prireditev. Potrebo po takim zakonodajnim ukrepih dosega izkušnje, ki so posamezni organizatorji sejmih pridobili upoštevati naše lokalne interese, pri čem pa so bolj ali manj pozabljali na stanjski efekt, ki bi bil v skladu s splošno družbenimi kriteriji. Bili so na primer primeri, ko so se sredstva neracionalno porabila. Na osnovi načrta zakon, ki se sedaj pripravlja, pa bodo dobiti sejmске prireditve novo mesto, hkrati pa bo določeno tudi njihov značaj. Pričakuje se, da bo omenjeni zakon točno določil, kateri sejmji imajo jugoslovanski oziroma mednarodni značaj. Zakon bo vseboval tudi pogoje, ki bodo določili, kako se bodo prireditve izvajale. To bi bilo tudi eno od pogojev, da se vprašanje sejmskih prireditev regulira v okviru ekonomskih pogojev in da se prireditve ne izvajajo nepotrebno razširitev gospodarskih orodij.

roški Slovenci so ocenjevali pomembnost izgradnje ljubljanskega predora tudi glede na nadaljnjo krepitev prijateljskih vezi.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Jesenice, 21. avgusta — Včeraj je obiskala jeseniško železarno delegacija sovjetskih sindikatov metalurgov, rudarjev in kemikov. Gostje iz Sovjetske zveze so si najprej ogledali železarski muzej, potem predelovalne obrate in ostale obrate jeseniške železarne. Člani delegacije, ki so dva dni bivali v hotelu »Pošta« na Jesenicah, so bili pred tem na izletu na Bledu, na Vrhu in Planini pod Golico. S predstavniki kolektiva železarne Jesenice so se pogovarjali o proizvodnji, o delovnih odnosih, zanimali pa so se tudi za rekonstrukcijo železarne

Izvoz žaganega lesa z Gorenjske

Dosedanja ocena: dokaj ugodno

Naše obveze predstavljajo nad 22 odstotkov republiških zadolžitvev

Gorenjska lesnoindustrijska podjetja so zadolžena v letošnjem letu za izvoz 16.300 kubičnih metrov žaganega lesa. Ta številka predstavlja 22,25 odstotka vseh zadolžitvev v naši republici. To obvezo so podjetja že sprejela in imajo že sklenjene pogodbe, saj je realizacija izvoza žaganega lesa v preteklih mesecih dokaj dobro potekala.

Na majskem sestanku lesnoindustrijskih podjetij in gozdno-gospodarskih organizacij je bil sklenjen dogovor o razdelitvi hlodovine. Lesnoindustrijskim podjetjem so tedaj zagotovili takšno količino hlodovine, ki bo zadostovala za pokritje potreb žaganega lesa za izvoz, za domače tržišče in za lastno predelavo oziroma proizvodnjo, ki je prav tako delno namenjena za izvoz.

Do konca meseca junija smo v republiškem merilu izvozili 29 odstotkov letnega plana izvoza žaganega lesa, na Gorenjskem pa smo v tem obdobju izvozili oziroma izpolnili že 44,4 odstotka obveze, kar predstavlja 20.579 kubičnih metrov žaganega lesa. Do srede julija pa se je ta številka povzpela že na 47,7 odstotka. Največ je glede na svoje zadolžitve izvozilo Lesnoindustrijsko podjetje Bled

(57,1 odstotka), sledijo LIP Trzin in LIP »Jelka« Radovljica (46 odstotkov), LIP Čevljica (45,8 odstotka), KZ Dovje (45 odstotka), KZ Srednja vas (40 odstotkov) in LIP Preddvor (15,4 odstotka).

Podatki torej kažejo, da je potekala realizacija izvoza žaganega lesa v preteklih mesecih dokaj zadovoljivo, zlasti še zato, ker so bile obveze sprejete šele v maju. Zastoj je bil le pri LIP Preddvor, in to predvsem zaradi pospešene žaganja borove hlodovine, ki ne gre v izvoz. Sedaj pa bo tudi pri tem podjetju izpolnjevanje normalno.

Tudi pri izvozu žaganega lesa se pojavljajo določeni problemi; zlasti je bil v preteklem času zlasti na italijanskem trgu. Verjetno pa se bodo o teh problemih in onih, ki so se pojavili v zadnjem času, temeljiteje pomenili predstavniki lesnoindustrijskih podjetij in zastopniki pristojnih republiških, okrajnih in občinskih organov prihodnji teden v četrtak na posebnem posvetu, ki bo v prostorih Gozdnega gospodarstva Bled. — P.

Miniaturna Jugoslavija pri Radovljici

Gradnja bo veljala 50 milijonov dinarjev

Pred nekaj leti se je na Turistični zvezi Gorenjske porodila zamisel, da bi po vzoru nekaterih drugih držav — denimo Holandi-

je, Svica, Avstrije itd. — postavili nekje na Gorenjskem Jugoslavijo v miniaturo. O tej zamisli smo nekako pred dvema letoma tudi že poročali. Pozneje pa so govorice o tem mikavnem turističnem objektu utihle. S tem pa ni rečeno, da so namero opustili. Med tem so se namreč intenzivno lotili izdelave načrtov in — kar je še posebno zanimivo — dogovaranja z mnogimi partnerji iz drugih republik, ki bodo sodelovali pri gradnji. Je zahtevalo precej časa.

Na Turistični zvezi so povedali, da bodo z deli začeli v septembru, najkasneje pa v oktobru letos. Tudi lokacija je že izbrana. Miniaturno Jugoslavijo bodo postavili nasproti letališču Alpskega letalskega centra pri Lescah — torej med Volčevim hribom in cesto Kranj Jesenice. Celotni objekt bo dolg 247 in širok 200 metrov.

Pri projektu bodo sodelovale vse ljudske republike. Sliherna od teh se bo predstavila s 10 najboljšimi objekti, le Makedonija in Kosmet bosta prispevala po 5 objektov. Ti objekti v merilu 1:25 bodo natančen posnetek različnih kulturno-zgodovinskih spomenikov, gospodarskih objektov, cest, železnice, jezer, morja itd. — Poseben poudarek pa bo na objekti, ki so bili zgrajeni v Jugoslaviji v letih po osvoboditvi.

O tej miniaturni Jugoslaviji lahko zapišemo še marsikaj zanimivega. Predvsem to, da bo »živela«. S pomočjo tekočih tra-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Aktuelno vprašanje

Zakaj komunalni prispevek?

Marsikoga, ki si je nameraval zgraditi hišo na območju mesta, je neprijetno presenečilo zahteve, da mora še pred gradnjo plačati komunalni prispevek. — Ker znaša ta komunalni prispevek 10 odstotkov od vrednosti predvidene zgradbe in se torej giblje v mejah od 200 do 400 tisoč dinarjev in več za zasebne graditelje stanovanjskih hiš, je razumljivo, da jih je nekaj prav zaradi tega odstopilo od svoje namere. Največkrat zelo skromna začetna sredstva bi ta prispevek pač do tolike mere osušil, da z njimi gradnje ne bi bilo mogoče začeti. Ker smisel in namen plačevanja tega prispevka ni dovolj znan, smo posredovali načelniku oddelka za gradbene in komunalne zadeve občinskega ljudskega odbora Kranj AVGUSTA KALANA, da bi nam to prav na kratko obrazložil. Iz razgovora z njim povzemamo naslednje pojasnilo:

Ze pred tremi leti je izšla zvezna uredba, ki določa plačevanje komunalnega prispevka za gradnje na nacionaliziranim zemljišču. Občinski ljudski odbor Kranj je v skladu s to uredbo sprejel odlok o plačevanju komunalnega prispevka lanske leto. Tako so v preteklem letu že plačale ta prispevek nekatere gospodarske organizacije, zasebni graditelji pa so ga začeli plačevati letos, ker je bila pred tem nekaj časa v veljavi zapora za zasebne gradnje. Tak prispevek morajo plačevati tudi graditelji na območju Ljubljane, Jesenice in drugod. V Ljubljani na primer dobijo prosveti gradbeno dovoljenje šele, ko poravnajo to obveznost, v Kranju pa plačujejo polovico od prevzemu dovoljenja, polovico pa ob izteku leta, v katerem so dvignili gradbeno dovoljenje.

Vsa tako zbrana sredstva grede v celoti v sklad za izgradnjo komunalnih naprav na območju mesta. Tako naj bi dosegli, da bi tudi lastniki zgradb (tako zasebniki kot tudi gospodarske organizacije) prispevale svoj delež h gradnji in urejanju primarnih komunalnih naprav, to je vodovoda, električne napeljave, kanalizacije, cest, zelenih površin itd. Tako bodo na primer iz kranjskega sklada črpali del sredstev za gradnjo stržiške kanalizacije. Ta bo veljala okoli 70 milijonov dinarjev in bodo torej s komunalnim prispevki tamkajšnjih prebivalcev kriili le manjši del stroškov. — M. S.

Izvoz loških podjetij v prvih sedmih mesecih letos

Le dve podjetji nad planom

Sedem gospodarskih podjetij v škofjeloški občini, ki svoje izdelke prodajajo tudi na tuja tržišča, je v prvih sedmih mesecih letošnjega leta doseglo svoj plan izvoza le s 75 odstotki — Izvozne načrte sta presežala le Marmor in NIKO

V škofjeloški občini je sedem podjetij, ki izvažajo svoje izdelke. Ta so letos planirala za več kot 519 milijonov deviznih dinarjev izvoza, vendar so dosegli izračun pokazali, da plan ni bil realno postavljen in zato bo izvozni načrt dosežen le nekako z 90 odstotki. Podatki kažejo, da bo vrednost izvoženih izdelkov dosegla okrog 470 milijonov deviznih dinarjev, kar bo za loško občino še vedno lep poslovni uspeh, saj so lani ta izvozna podjetja v tujino prodala le za 300 milijonov deviznih dinarjev. Se pravi, da bo — če bo šlo vse po sreči — letošnji izvoz za 60 odstotkov večji od lanskega. Temu pa je vzrok tudi to, da sta se lanskim petim letos pridružili še dve izvoni podjetji (LTH in Gorenjska predilnica); skupaj so v sedmih mesecih že za 29 odstotkov presežali lansko vrednost izvoza v tem obdobju.

Med posameznimi podjetji je le štirje pod lansko sedemmesečno vrednostjo izvoza. Marmor jo je presežal za 29,5 odstotka, MLIP Češnjica za 23,7, NIKO za 20,8, Jelovica pa za 8,4 odstotka. Letošnji plan izvoza sta v prvih 7 mesecih presežala le Marmor iz Hotavljic (s 40,6 odstotka) in NIKO iz Zelenikove (s 3,3 odstotka).

Loške tovarne hladilnikov so se skupaj z Gorenjsko predilnico letos prvič uvrstile med izvorna podjetja v občini. V začetku leta jim prodaja na tuje ni šla od rok, saj so šele v juliju izvozili prvo pošiljko livanskih odlikov v ZDA. Njihov nadaljnji izvozni uspeh je odvisen od te pošiljke, da bi — če bo kvaliteta odlikov zadovoljiva — do konca leta izpolnili planske naloge vsaj s 50 odstotki. Razen tega so nekaj hladilne opreme že izvozili, vendar sami menijo, da s to tehniko in proizvodnim procesom s hladilnimi napravami ne bodo uspeli prodati na tuje tržišče, pa če bi jih dajali po lastni ceni. Upajo, da bodo cene tovrstnim izdelkom lahko znižali, ko bodo pričeli kooperirati s podjetjem MARIS.

MLIP Češnjica je svoja planska predvidevanja v prvih sedmih mesecih izpolnila s 60 odstotki, zelo verjetno pa jih 100 odstotno ne bo tudi do konca leta. Nords so tu le nekoliko preveč optimistično povečali lansko letošnjo realizacijo izvoznega plana. Največ podjetje izvažajo v ZDA in Anglijo, manjše količine tujih izdelkov pa tudi v nekatere druge evropske države. Cene, ki so za svoje izdelke dosegla na tuz, so glede na kvaliteto pre-

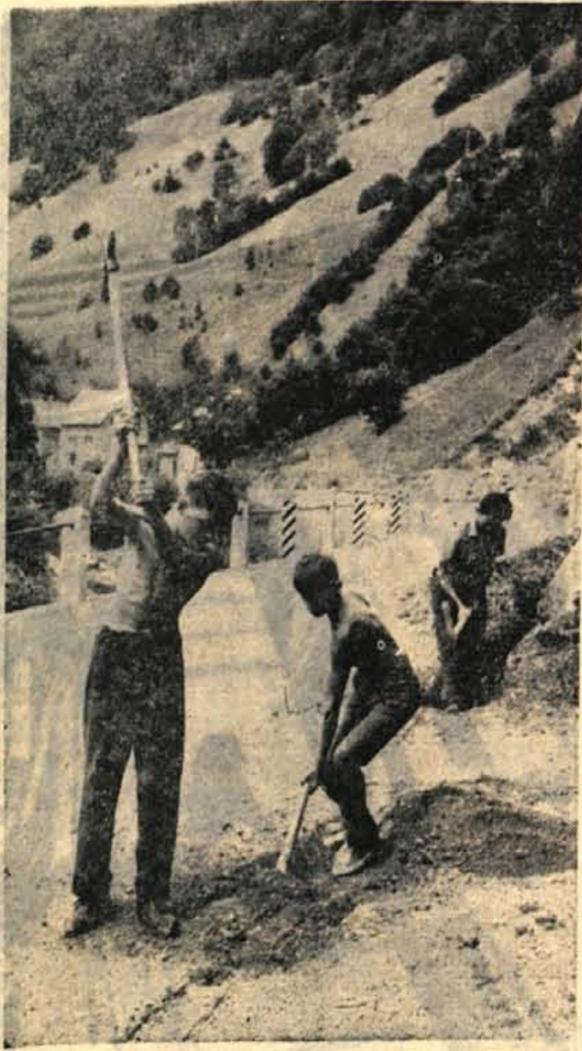
plasmajem montažnih hišic, ker v tujini nimajo kooperantov, ki bi jih kupcem montirali. Če jim bo uspelo urediti še to, potem bo njihov izvozni uspeh nedvomno še večji.

Sešir je letos izvažal manj kot lani. Komerzialna služba pa kljub težavam pri nabavi surovin obljublja, da bodo letni izvozni plan dosegli, zlasti še, ker so njihovi izdelki sezonskega značaja.

Najuspešnejši izvoznik v loški občini pa je hotavljiski Marmor, ki je samo v Juliju izvozil v Italijo za 5 milijonov 400 tisoč deviznih dinarjev marmorja. V prvi polovici leta so imeli težave z nabavo žice za rezanje kamna, ki je na domačem trgu niso uspeli dobiti in je prišla šele v maju. Vse kaže, da bo Marmor precej presežal svoje planske obveznosti v izvozu.

LOŠKI DELAVEC

Železnikarsko podjetje NIKO je kljub težavam v začetku leta doseglo lep izvozni uspeh. To jim je omogočila ureditev tekočega traku za proizvodnjo mikromotorjev, po katerih je precejšnje povpraševanje. Edine težave imajo z uvozom reprodukcijskega materiala, ki ne prihaja pravočasno. Uspeh izvoza podjetja NIKO bi bil večji le, če bi dobili večje uvozne kredite. — Jože Zontar

V Zelenikah so pričeli urejevati javno cestno razsvetlavo. Sprva bodo luči napeljali kakih 500 metrov od središča Zelenikov proti Češnjici, kasneje pa bodo napeljavajo še podaljšali

Z VČERAJSNJE SEJE OBLO

Skofja Loka, 21. avgusta — Na današnji skupni seji občinskega ljudskega odbora so odborniki najprej razpravljali o poročilu komisije za sestavo statuta občine, ki ga je podal njen predsednik, nato pa še o poročilu komisije za pregled gospodarjenja v podjetjih. — Podrobno o seji bomo poročali v prihodnji številki Glasca. — J.

RAZPRAVA O DAVKIH

Minuli torek je bil v Godešiču, v nedežo pa v Stari Loki, zbor občanov, na katerem so razpravljali o davčni politiki. Oba zborna so sklicali na pobudo krajevnih skupnosti, medtem ko so na njihova tolmáčili spremembe predstavnikov davčne uprave občinskega ljudskega odbora in funkcionarji občinskega odbora SZDL. — Občani so na zborih sprejeli sklep, naj strokovnjaki do konca leta klasificirajo zemljo zasebnih kmetov, šele potem pa naj davčne spremembe dajo v razpravo. — Zbore občanov s podobno vsebino bo občinski odbor SZDL organiziral tudi v ostalih krajih škofjeloške občine. — Z.

Na kratkem valu

● Na matičnem uradu v Radovljici smo zvedeli, da je 14 državljanov zaprosilo za izdajo SOP — stalne obmejne propustnice, 19 pa za podaljšanje, medtem ko jih je 6 prošilo za izdajo potnih listov. — Vse te prošnje seveda rešujejo na pristojnem okrajnem forumu.

● Na občinski gasivski zvezi, ki ima svoj sedež na Bledu, smo zvedeli, da je te dni odšlo na letovanje 30 pionirjev-gasivcev. Odpeljali so se 18. in bodo počitnice preživel v Pačugu (Istra). K stroškom prispeva del sredstev tudi DPM.

● Minulo nedeljo je Združenje borcev Podbrzeje razvilo svoj društveni prapor. Slavnost na telovadščici »Partizana« na Trati je bila združena z veselico.

● Zvedeli smo, da se ALC v Leseh pripravila na tradicionalni VIII. GORENJSKI ZLET, ki bo od 26. avgusta do 2. septembra. Na njem bo prikazana dejavnost klubov v sezoni, sicer pa bo to množična manifestacija letalske dejavnosti na Gorenjskem.

● Mnogi obiskovalci si z zanimanjem ogledujejo na razstavi idejnih projektov, kakšno bo v prihodnje središče Bleda (osnutki so razstavljeni v zgornjih prostorih festivalne dvorane). Med obiskovalci so domačini in tujci kakor tudi nekateri strokovnjaki, ki ocenjujejo delo žirije. Nedvomno bi bilo za razstavo večje zanimanje, če bi bilo po razstavi organizirano strokovno vodstvo.

● Razen večjih prireditev, kot so: festival popevke, jazz festival, mednarodno ribiško tekmovalje, plesni turnir z mednarodno udeležbo in vrsta pomembnih prireditev — je bilo na Bledu od maja pa do danes nad 20 folklornih nastopov. Le-te so izvajali pretežno domači — bohinski in jeseniški folkloristi. Bilo pa je tudi precej družabnih prireditev, manj pa promenskih koncertov. Večina prireditev je bila v Kazini, priredila pa jih je TD Bled.

PRIPRAVE ZA PLENARNO SEJO OBSS

Na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta Radovljica so v glavnem razpravljali o pripravah za redni letni občini zbor ObSS, ki bo 16. prihodnjega meseca na Bledu. Sklenili so, da bodo še pred plenarnim zasedanjem imeli na sedežu ObSS ločne posvete z delegati in sindikalnimi delavci posameznih podružnic trgovskih in gostinskih delavcev, obrtnikov in prosvetnih delavcev. Na teh posvetih bodo pripravili potrebno gradivo za bližnje plenarno zasedanje. Razpravljali pa so tudi, da bi predlagali skupščini, naj izvoli v novi plenum 40 do 50 članov, v predsedstvo pa 11 članov. — C. R.

LETOS BLEJSKI FESTIVAL

Od 5. do 6. septembra bo na Bledu tradicionalni VI. šahovski festival, hkrati pa tudi ženski turnir z nekaterimi udeleženkami letošnjega državnega prvenstva. Prireditev bo v novi festivalni dvorani. Za njeno izvedbo je zadolžena okrajna šahovska zveza Kranj. Najboljši šahisti si bodo na festivalu pridobili denarne nagrade v skupni vrednosti 330 tisoč dinarjev, medtem ko bodo med najboljšo šahistke razdelili 70 tisočakov. Finančno pomoč in dvorano je prirediljeval oskrbele blejsko Turistično društvo. — S. Bavdek

Avtomobilzen in posledice v številkah

Z lahkoto ugotovljamo, da se je v zadnjih letih zelo razmahnila motorizacija tudi pri nas. Potrebno se je samo pol urice postaviti ob cesti in šteti mimo vozeča vozila. Seveda je med temi sedaj v sezoni precej rahodnih vozil.

Poklicna radovednost nas je vodila na prometni odsek ONZ v Radovljici, da bi zvedeli, kako se odraža v številkah sva motorizacije — avtomobilizma — in kakšne so njegove posledice v radovljiski komunli. V razgovoru z načelnikom tega oddelka RADOM KELIHOM je bilo zadoščeno naši radovednosti. Dobili smo statistične podatke, ki so prav gotovo zelo zanimivi za naše bralce.

● Bi lahko povedali, koliko je v radovljiski komunli motornih vozil?

Nekaj o gostinskih kapacitetah

V »Delu« je 17. julija izšel članek pod naslovom NEZDRAVO IN NEUTEMELJENO (podpisan A. ...), iz katerega lahko razberemo, da republiški gostinski ... ni bil všeč postopek svede za blagovni promet OBLO Skofja Loka, ki je na podlagi prednamena sklepa odločil, da mora prenehati z delom deset zaslužnih gostišč v Skofji Loki in sosednji okolici. Članek pravi, da pristojni občinski organi nimajo zdravega pogleda na svoj gostinstva in da se ne zna prav lotiti ureditve družbenega gospodarstva sektorja. Očita tudi, da je bila ta reorganizacija izvršena v nepravem času...

znatnejša obratna in lastna investicijska sredstva. Lažja bi bila razporeditev delovnih kapacitet, nabava pišaj, živil in drugih obratnih potrebščin, da ne omenjamo še možnosti lažjega reklamiranja in najetja investicijskih kreditov itd., kar majhna in razdrobljena podjetja ne morejo doseči.

● Kaj pa lastnina?

— Vzemimo samo osebna vozila, saj z ostalimi — razen s 7 tovornjaki(!) — razpolaga družba. Tako je 482 osebnih avtomobilov v privatni lasti, 46 pa jih je v gospodarskih oz. drugih organizacijah.

● In njihovo poreklo?

— Omejili bi se le na letošnje prve polletje, sicer bi bilo preveč

— V naši komunli je 1447 vseh motornih vozil, seveda v tem številu niso zapodeni mopedi, za katere ne vidimo evidence. Če vas zanimajo kategorije oziroma namen vozil, vam povem, da je največ osebnih 528 (45) in motornih koles od 125-250 ccm 789 (60) (številke v oklepaju nam povedo, koliko je bilo registriranih vozil v prvem polletju letos, ki pa niso zajete v prvi številki), dalje 74 (2) tovornjakov, 16 (2) prikolice in prav toliko traktorjev (2). Razen tega pa je registriranih še 6 specialnih vozil — gasivski, rešilni in 3 avtobusi, ki služijo za prevoz delavcev v »Verigi«, »Plamecu« in »Elanu«.

● Kako pa poklicni vozniki, ali je še pomnjanje D kategorije?

— Poklicnih voznikov imamo 223. Res je, da je bilo pred leti znatno povpraševanje po soferjih D kategorije — voznikih avtobusov, medtem ko tega danes ni več. Število 79 nam zadošča, vsaj za sedaj. Zdaj je možna celo izbira med njimi, zakaj poprej to ni bilo možno: podjetja so morala

Številki. Mimogrede zanimivost: registrirali smo enako število avtomobilov (24) domače kakor tuje proizvodnje. Med domačimi so seveda na prvem mestu »fički«, manj pa je FIATOV 1100, novomeških kombijev in DKW 1000 S. Med vozili inozemske proizvodnje pa prevladujejo OPEL-REKORDI in VOLKSWAGNI.

● Koliko pa je potemtakem število voznikov?

— Vseh je 2231. Če pogledamo v kartoteko, je med 2038 vozniki-amaterji kar 200 žensk. Največ je takih, ki imajo izpiti za A in B kategorijo (1120), ostali pa imajo samo za A ali B kategorijo.

● Kako pa poklicni vozniki, ali je še pomnjanje D kategorije?

— Poklicnih voznikov imamo 223. Res je, da je bilo pred leti znatno povpraševanje po soferjih D kategorije — voznikih avtobusov, medtem ko tega danes ni več. Število 79 nam zadošča, vsaj za sedaj. Zdaj je možna celo izbira med njimi, zakaj poprej to ni bilo možno: podjetja so morala

— gledati skozi prste... seveda le v nekaterih primerih.

● In krvni davek?

— Majhen. Statistika sicer pove, da je bilo v vsem okraju v prvem polletju 198 prometnih nesreč. S 45 nesrečami (16 materialna škoda, 28 s poškodbami in ena, ki je terjala življenje) smo na drugem mestu. Lestvica nesreč

RADOVLJSKA KOMUNA

pa je naslednja: Kranj 78, Radovljica 45, Skofja Loka 40, Jesenice 28 in Tržič 7 prometnih nesreč.

Ob koncu naj povemo, kar je povsem razumljivo, da je največ navdušenja za motorizacijo med mladino — med 18. in 25. letom starosti (411) — in med 35. do 45. letom starosti (406). Vsi ti pa vozijo po cestah, ki niso v najboljšem stanju, kar je tudi vzrok za nesreče, vendar o tem v eni izmed prihodnjih številki našega lista. — Stane Sikrubar

Obsežen dnevni red

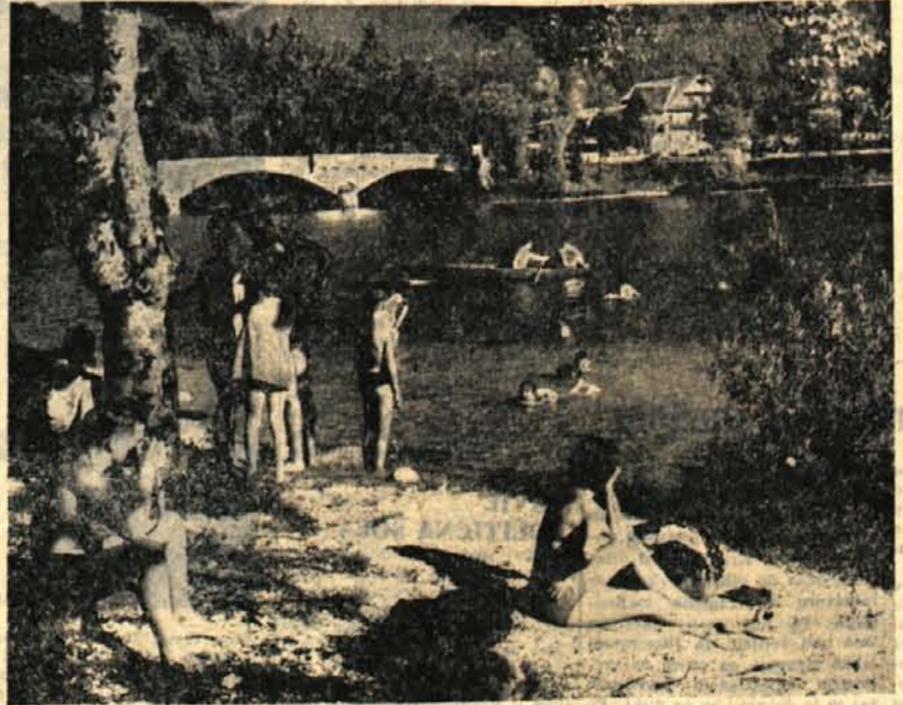
Radovljica, 21. avgusta — Po krajšem premoru — zaradi dopustov — sta se danes sestala oba zborna sestrin in občinski dnevni redom (21 ločk). Med drugim so razpravljali o predlogu

ustanovitve komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev z občino Jesenice, o združitvi zdravstvenih domov v občini v enega samega s sedežem na Bledu in združitvi reševalne postaje Radovljica z jeseniško. Dalje o predlogu odloka o ustvarjanju in uporabi sredstev republiških in občinskih rezervnih skladov za potrebe gospodarskih organizacij ter o spremembi in dopolnitvi odloka o uvedbi občinskega prometnega davka na maloprodajni promet. Na skupni seji so razpravljali o imenovanju UO kmetijskega in rezervnega sklada in komisije za izvoz. Razen tega pa so razpravljali tudi o gradnji pekarije v Lescah in sanaciji Blejskega jezera.

Oba zborna sta sklenila, da bodo uvedli v podjetju VINO Bled pristilno upravo.

ANKETA ZA POKLICNE VOZNIKE MOTORNIM VOZIL

Na okrajnem odboru Združenja soferjev in avtomehaničnikov v Kranju smo zvedeli, da so razposlali ankete vsem voznikom motornih vozil na Gorenjskem, ki so jo sestavili skupno s prometnim oddelkom ONZ. Anketa je seveda anonimna in je obvezna za vse poklicne soferje, njen namen pa je, da se na podlagi odgovorov izboljšajo delovni pogoji, hkrati pa tudi, da se izboljša tehnično stanje vozil. Anketa bodo zaključili v prihodnjem mesecu in pričakujejo dobre predloge. — St. S.

Ceprav nas je nedavno deževje nekoliko »razbremenilo« pasjih dni, je videti celo na bregu Bohinjskega jezera še vedno takle prizor, kot ga vidimo na sliki — St. S.

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Končano je državno šahovsko prvenstvo za ženske

Lovorika za Milunko Lazarevič

Jesenice, 21. avgusta — Zadnje kolo šahovskega državnega prvenstva za ženske se je v glavnem končalo brez posebnih presenečenj. Mesta pri vrhu in dnu so bila oddana, tako da je potekala borba samo še, katera od udeleženk se bo bolje uvrstila tik pod vrhom. Omenimo naj še to, da je do zadnjega kola neporažena Milunka Lazarevič v dvoboju z inž. Vero Nedeljkovičovo v sedmih kolu klonila in ji pustila celo točko. Mira Piberl je dodala še eno točko z zmago nad Zano Nedeljkovičovo. Ostala sre-

čanja so se končala po pričakovanju.

Naslov državne prvakinja v šahu za ženske je za leto 1962 osvojila s pol točke prednosti Milurita Lazarevič, tik za njo je inž. Vera Nedeljkovič, medtem ko je najboljša slovenska predstavica Mira Piberl osvojila odlično četrto mesto. Med presenečenje letošnjega šahovskega prvenstva za ženske lahko štejemo šesto mesto doslej malo znane šahistke Kitoničeve iz Vinkovcev. Odlično se je izkazala na tem prvenstvu tudi Jeseničanka Lojzka Pongrac, ki je k številnim zmagam nad rutiniranimi šahistkami pripisala še naslov mojstrice kandidatnje.

Rezultati zadnjega XV. kola so naslednji: Lazarevič : Nedeljkovič 0:1, Jovanović : Miličič 1:0, Kureš : Stadler remi, Jocić : Ljiljak remi, Canji : Mileusić 1:0, Piberl : Zana Nedeljkovič 1:0, Nagy : Lakčević 1:0 in Pongrac : Kitonič 0:1.

Popoldne je bil tudi slovesen zaključek državnega prvenstva v hotelu "Pošta" na Jesenicah. Uradni vrstni red je naslednji:

Lazarevič 11,5, inž. Nedeljkovič 11, Stadler 10, Piberl 9,5, Jovanović, Kitonič 9, Ljiljak, Jocić 8,5, Canji, Miličič 8, Kureš 7,5, Pongrac 7, Nagy 6,5, Zana Nedeljkovič 6,5, Milenskić 2,5 in Lakčević brez točke. — M. Živkovič

PRIPRAVE NA NOGOMETNO PRVENSTVO

Škofja Loka : Tržič 4:1
V nedeljo je pomlajeno nogometno moštvo iz Škofje Loke v prijateljski nogometni tekmi premagalo Tržič z rezultatom 4:1. — Obe moštvi sta igrali počasi in sezanimivo. Tekma, ki so jo odigrali, sodi v priprave na tekmovanje v gorenjski nogometni ligi. Škofja Loka : Tržič: Grujič v 10. minuti, za Škofjo Loko pa Polajner v 58. min., Stojanović v 72., Rant J. v 74. in E. Rant v 88. minuti. — J. Z.

Slovenska nogometna liga

Po prvem kolu vodita Triglav in Celje

Železničar : Triglav 1:3 (1:2)

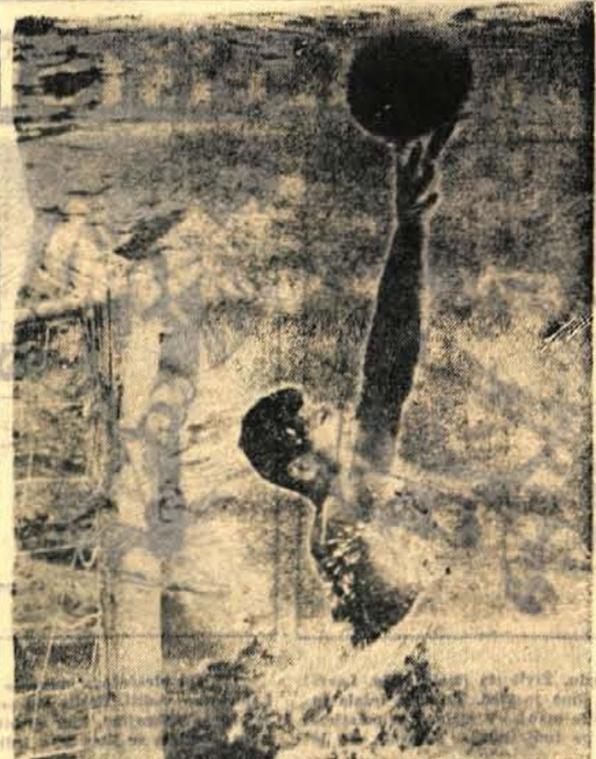
V Mariboru je bila v nedeljo odigrana prva tekma letošnjega republiškega nogometnega prvenstva, v kateri je nastopil kranjski Triglav, sicer pa je bilo to nedeljo še šest dvobojev te lige v šestih različnih slovenskih me-

stih. Kranjčani so to pot zaželeno premagali novince v ligi s 3:1 in tako po prvem kolu vodijo na prvenstveni lestvici skupaj s Celjem, ki je premagalo Ilirijo z enakim rezultatom. Sledijo: Rudar (Trbovlje), Slovan, Odred-Krim, Gorica, Klavivar, Svoboda (prej Grafičar, Ljubljana), Delamaris (Izola) itd.

Triglavani so tokrat nastopili v naslednji postavi: Brezar III — Brezar II, Rekar (prišel iz B moštva) — Martinovič, Perkovič, Norčič — Gošče, Verbič (prišel iz mladinskega moštva Maribora), Bajželj, Jerman, Binkovski.

Vodilni gol je za Kranjčane dosegel Verbič, rezultat je povečal Bajželj, spet znižal Rečnik (Z) z enajstmetrovko, medtem ko je končnega dal Bajželj.

Triglavani so v nedeljo pokazali, da se letos nameravajo boriti za višje mesto, kot pa so ga priigrali lani. V to smo lahko pričrliani tem bolj, ker so prav vsi v enajstnici pokazali zrelo igranje, ki je prav gotovo tudi plod številnih izkušenj trenerja Staneta Brezarja. Odlično so zlasti igrali mladi napadavci Bajželj, državni reprezentant Binkovski in Verbič. — Prihodnje nedeljo bodo triglavani na domačem igrišču igrali s Sobočani, ki so v nedeljo izgubili doma s Slovanom. — Z.

Vaterpolisti in plavci Triglava, ki so minuli teden gostovali v italijanski Modeni, so se v sobo vrnili v Kranj. Na svoji turneji so zabeležili lepo zmago nad tamkajšnjimi plavci (v plavalnem sporedu), medtem ko so vaterpolsko srečanje izgubili s 3:7. Kljub temu pa tega izida ne gre podcenjevati, saj so kot gostje tokrat v moštvo Modene nastopili tudi trije italijanski reprezentantje (Bardi, Petracci in Loci), ki so na olimpiadi v Rimu osvojili zlato kolajno. Razen tega so domačini dosegli 3 gole iz četrceve, zlato pa z igravcem več. — Na sliki je vratar Triglava Franc Rebolj 2 pa z igravcem več. — Na sliki je vratar Triglava Franc Rebolj 2 pa z igravcem več. — Foto: F. Perdan

Plavci Triglava v Italiji

V soboto so se vrnili z gostovanja v Modeni v Italiji plavci in vaterpolisti kranjskega Triglava. Razen vaterpolske tekme so imeli tudi prijateljski dvoboj z domačo plavalno moško ekipo. — Kranjčani so bili za razred boljši in so dvoboj prepričljivo odločili v svojo korist z rezultatom 87:46. Najboljši rezultat je dosegel Vlado Brinovec, ki je na 400 m prostostavil letošnji najboljši čas v Sloveniji.

REZULTATI — 100 m prosto: Kocmur (T) 59,7, Nanni (M) 1:02,1, S. Košnik (T) 1:03,9; 400 m prosto: V. Brinovec (T) 4:47,1, P. Brinovec (T) 4:54,7, S. Košnik (T) 5:02,0; 100 m hrbtno: M. Košnik (T) 1:13,7, Tiasi (M) 1:16,0, J. Rebolj (T) 1 minuta 17,4; 100 m metulček: V. Brinovec (T) 1:09,8, Zorment (M) 1:12,3, P. Brinovec (T) 1:14,8; 200 metrov prsno: Brandner (T) 2:59,3, Pogačnik (T) 3:02,4, Cane (M) 3 minute 04,3; 4x100 m mešano: Triglav (M. Košnik, Pogačnik, V. Brinovec, P. Brinovec) 4:54,4, Modena 5:09,4.

NESREČE

NESREČA V SEVERNI STENI SKRLATICE

V nedeljo, 19. avgusta, okrog 16. ure sta se v severni steni Skrlatice ponesrečila alpinista Franc Košir in Janez Vrhovnik — oboja iz Ljubljane. Pri padcu si je Košir poškodoval rebra in koleno. Vrhovnik pa hrbenico, 12-članska ekipa gorskih reševalcev z Jesenic je opravila ponesrečenca v dolino, nato pa so ju prepeljali v bolnišnico.

NI PRAVILNO NAKAZAL SMERI

V ponedeljek, 20. avgusta, nekaj pred 6. uro zjutraj je prišlo do prometne nesreče na cesti III. reda v Radovljici. — Ko je mopedist Ivan Dolžan z Brega pri Zirovnici spreminjal smer, te ni pravilno nakazal. Zato se je za njim vozil avtomobil, ki ga je upravljal Ivan Kelih iz Lesc, zaletel vanj. Na mopedu je škoda za 10 tisoč, na avtomobilu pa za 50 tisoč dinarjev. — Nesreča je minila brez hujših telesnih poškodb.

Z MOTORJEM V HLODOVINO

V ponedeljek, 20. avgusta, se je primerila prometna nesreča na cesti III. reda v Lipnici. — Ko se je Jozef Kironja peljal z motorjem, je pri hiši št. 23 v Lipnici zapeljal s ceste in se zaletel v skladišnico hlo dovine, ki je bila zloženca ob cesti. Pri padcu se je lažje poškodoval. Organi prometne varnosti so ugotovili, da je bil vinjen.

KONJ POVZROČIL NESREČO

V ponedeljek, 20. avgusta, ob 10.30 je prišlo do prometne nesreče na Polici na cesti I. reda Kranj-Naklo. Ko je mopedist Janez Pavlin prehiteval vprežni voz, ki ga je vodil Anton T. atnik, se je konj splašal. Brezil je ščitnik mopeda in zadal s kopicom mopeda v ramo. — Zaradi udarca in poškodb, ki jih je dobil pri padcu, je moral Pavlin iskati zdravniško pomoč.

ZARADI PREVELIKE HITROSTI

V ponedeljek, 20. avgusta, ob 23.20 se je Marjan Jamnik iz Ljubljane peljal z osebnim avtomobilom po Grajski cesti na Bledu. Zaradi prevelike hitrosti ga je na ovinku vrгло s ceste, kjer se je vozilo dvakrat prevrnilo. Medtem ko se je nesreča končala brez telesnih poškodb, pa je škoda na avtomobilu za 100 tisoč dinarjev.

ZAVORE ODPOVEDALE NA STRMINI

V soboto, 18. avgusta, se je v zgodnjih popoldanskih urah primerila hujša prometna nesreča v serpentinah med Erjavčovo kočjo in Kranjsko goro. — Ko je tovornjak — upravljal ga je šofer Andrej Košir, zaposlen pri Cestnem podjetju v Kranju — s sedmimi delavci zapeljal v 21. serpentinu, so mu nenadoma popustile zavore. Vozilo se je zaletelo v škarpo ob cesti in se prevrnilo. Pri tem se je en delavec hudo, dva pa lažje poškodovala. Prepeljali so jih v jeseniški bolnišnico. Ugotovili so da je pri zadnjem kolušču počila zavorna cev.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

- Prodam otroško posteljo z limnico. Naslov v oglašnem oddelku 3371
- Prodam malo rabljeno samsko pohištvo. Naslov v oglašnem oddelku 3372
- Prodam moped za 42.000 din. Naslov v oglašnem oddelku 3373
- Radio "Nikola Tesla" z garancijo, prodam. Naslov v oglašnem oddelku 3374
- Motorno kolo, znamke Zündan, prodam. Strahinj 55 3375
- Prodam enofazni električni števec, Sukič, Kidričeva 9, Kranj 3376
- NSU Makstija, 175 cm, prodam. Naslov v oglašnem oddelku pod "Original" 3377
- NSU Primo, 175 cm, prodam — delno tudi na ček. Poizve se Škofješka 7, pri mizarju, Kranj 3378
- Mlače kravo, 7 mesecev brejo, prodam, Franc Perko, Senično 23, Krško 3379
- Kravo s tretjim teletom prodam, Voklo 18 3380
- Veliki kranjski plesni orkester prodaja pozavno in trobento. Poizve se pri Aleksandru Grašiču, Ulica Tatjane Odrove 4, Kranj 3381

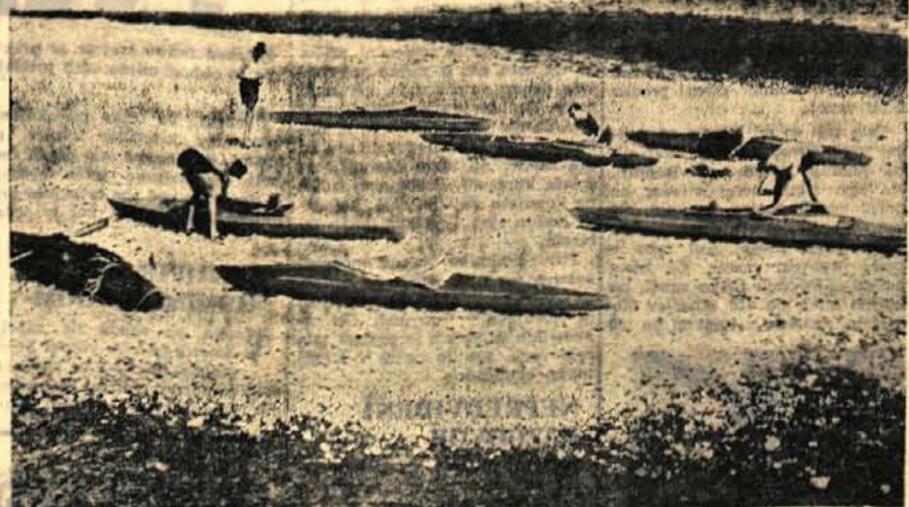
ostalo

- Enostanovanjsko proti doplačilu v bližini Kranja. Oddati ponudbe pod "Zamenjava" 3342
- Navado 3-in poltonsko harmoniko kupim, Pangeršica 6, Golnik 3382
- BMW motor, novejši tip, kupim. Sp. Brniki 62 3383
- Stanovanjska skupnost Zlato polje sprejme za svoj finančni servis mlajšo delovno moč s srednjo ekonomsko šolo. Nastop službe je možen takoj 3325
- Sprejemna vajenca za priučitev ali izučitev, Soboslikar Alojz Frantar, Trojarjeva 16, Kranj 3384
- Otroške sandale, pozabljene na sejmju v paviljonu Rašice, dobite pri "Kokri tekstil" (Adamčič) 3385
- Siviljsko vajenko sprejemem. Stanovanje in hrana zagotovljena. Zadoštuje 7 razredov osnovne šole. Mihaela Valant, Golnik 45 3386
- Črno jopico na zadrgo sem izgubila v Stražišču. Naslov v oglašnem oddelku 3387
- Od Stražišča do Orehka sem izgubila mrežo s petimi komadi obleke. Prosim vrnili na Zasavsko c. 6, Orehek 3388
- V nedeljo izgubljeno vozniško in prometno dovoljenje na ime Drago Rozman, prosim vrniti na naslov v oglašnem oddelku 3389

kupim

Kupim enostanovanjsko hišo ali zamenjam dvostanovanjsko za

Ob prerani izgubi naše ljubljene mame, stare mame FR. RAKOVEC
iz Spodnje Besnice izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji poklonili cvetje. Posebno se zahvaljujemo za vso skrb dr. Hriberniku, ki ji jo je nudil vsa dolga leta njene bolezni. Iskrena zahvala tudi sosedom, ki so ji stali ves čas njene bolezni tako nesebično ob strani.
Zalujoči otroci

Svoje poletne počitnice vsako preživi na svoj način. Tile nemški turisti so na Jesenice prišli z vlakom, svojo pot po Jugoslaviji pa bodo nadaljevali s kajaki po Savi. Pravijo, da se le na tak način lahko kaj vidi, saj lepote kar bežijo mimo njih, če potujejo z avtomobilom — Foto F. Perdan

Grigorij BAKLANOV Seženj zemlje

Roman objavljamo s privolitvijo založbe Obzorja Maribor, ki ga bo izdala v knjigi.
Sprva hodimo, potem stečemo, se razpršimo vsakebi in združimo. Pri močvirju zabredemo v ogenj. Granate pljuskaajo in se razstavajo med močvirnimi grički in povsod škropi smrdljivo biato. Zasedi drobci cvetjice v vodi. Po vsaki eksploziji se oprem na dlani ter pogledam iz vode, če sta Zinjukov in Kohanjuk še živa. Jeza je splohmeša in začena me mučiti dvom, če morda le ne bi bilo bolje, ko bi počakali večera.
Kozincev ne more teči, izmenoma ga vlečeta za roke. Pri prvem ljaku ukažežem, naj ga pustita v luknji!
"Do mraka. Zatem lahko sledite žlici."
Poslednjih trideset metrov predstavlja prazno, goło in z vseh strani odprto čistinu. Posamič se blikovito počememo čeznjo: Zinjukov, jaz in Kohanjuk. Tečem z glavno med ramen in držim za jermen brezostrelke. Sredi koruze planem v naš jarek in pristane na nekome.
"Pazi, fantič!"
Tati pod menoj se jezno prevrača. Potem se izmota. Obraz je tik zraven mojega. Neprjjeten obraz, debela lica, ozke, neprjjetne oči, črnkasti, okrajani zobje. Obleden je v nemški jopič varovalne barve — kajpada, eden iz baterije.
"Počnajtejniki so nezazeleni!"
Brez sapa sem pa mu sprva ne morem odgovoriti. Zgoraj se prikazuje noge pa zadnjica. Na dno jarka pritrđi Kohanjuk s kolobarjem. Počasni postaja tesno. Možakar, ki sva ga pregnala v kot, s obvezuje roko. Krogla mu je prestrelila prste. Prvega je odnesla, drugi vije le še na koži in kitastih ostankih, dva pa je samo oplazilo.

"Povprašal bi raje, v čigavem jarku si se nastanil, fantiček. In kdo za je pomoči izkopal," pravi Zinjukov in poklečne. Potem začne izkopalvati zasuti telefon. Preizkusi zvonec in pokleče nasprotni breg. Zveza je vzpostavljena, Zđaj je zadovoljen.
"Gospodarji so se vrnili?" posmehljivo pravi baterijski opazovavec in nas ogleduje. "Hudo daleč ste najbrž tekli?"
"Daleč, clovek, daleč," dobrodušno preti Zinjukov, Zđaj ko je streljenje mimo, postaja spet živahnejši. "In tale prst, najbrž ti ne pristaja več, kajne? Naj ga odščipnem."
Zinjukov s poklicnim zanimanjem ogleduje moža, ki si poskuša obvezati odrgani prst. Mrazi me. Sonce posteno pripeka, vendar se ne morem ogreti. Najbrž zato, ker sem do kože premočen. In svetloba me boče v oči.
"Ne, clovek, nikar se ne muči," odloči Zinjukov, "najbolje bo, če ga odrežem. Hočeš? Razumem se v te stvari."
Onemu je žal prsta. Ves čas ga ogleduje.
"Saj vendar pravijo, da se kosti zrastejo, če jih takoj naravnajo... toda za to ni bilo časa. Zašli smo v mingsko polje med frontama. Opralil nas je s strojnimičami... sprva, v zmešnjavi, sploh nisem opazil, da sem ranjen, šele kasneje sem videl avinjarijo... Pri nas se je zgodilo tole: nekomeu je odrgalo prst. Vendar ga je takoj uravnal. Malenkost, Kost je spet zrasla. Poglavitno je, da jo takoj naravnas."
"Takoj! Pri nas se je zgodilo še kaj boljšega: nekomeu je odrgalo glavo. In ta clovek — beđak ni bil — je pobral glavo in jo posadil na pravo mesto. Stekel je na obvezovališče in ves čas držal glavo z rokama. Tam so jo lepo zašli, kot se spodobi — in spet je prirasla. In tako jo nosi še danes. Le nekaj je napak: zoba mu ne smejo izpuliti. Pravijo, da bi mu z zobom lahko odrgali tudi glavo."
"Najbrž govoriš o sebi?"
"Si ugani?"
Skupaj ogledujeta prst. Zinjukov ga otipava.
"No, pust vendar!"
Ranjenc premišljuje. Potem se nenadoma odloči:
"Prav, vendar na en mah. Vzeml moj nož. Hudo je oster."

Zinjukov, z nasmeškom na obrazu — le uči me — vzame nož, obrže rezilo ob hladah in se zlagoma pripravlja na operacijo.
Ranjenc se ne obrne in nastavi roko. Čiki! Prsta ni več in Zinjukov že obvezuje zapetje.
Kohanjuka se loti alabost. Poklekne v kot in se s celom ter dlani opr o steno jarka. Potem začne bruhati. Ranjenec prezirljivo našobi ustnice.
Kasneje zelenoprstni Kohanjuk s solzami v očeh odstrani z lopato ogabno sledov svoje elabosti. Zinjukov in ranjenec sedita drug poleg drugega kot sorodnika, kadita in se ogledujeta. Dim se vije nad njunima glavama in izginja v koruzi. Lep čas bo moral preteči in Kohanjuk se bo moral marničesa privaditi, dolder ne bo pčetal vojak.
Tako me mrazi, da mi šklepetajo zobje. Nohti so pomodrel in oči me bolijo, da jih ne morem odpreti. Če se pretegnem, zaznam v mislih sladkobno bolečino. Do vratu bi se moral pokriti in puhati v dlani. Toda plašč, ki sem ga poprej posodil Generalovu, leži spodaj v jarku, sredi mokrega blata, najmanj dva čini bo trajalo, dolder se ne posuši. Skrbem sedim in se navzlic molokoti poskušam ogreti. Leči ne morem, v jarku je preveč deževnosa.
"Ste že imeli kdaj malarijo, tovariš poročnik?" povpraša Zinjukov.
"Tudi brez vprašanja vem, da se me loteva malarija. Doslej mi je prizanašala. Toda tod jo slednjč vsakdo stakne. Sedimo v nišavi, Nemci pa na vrhovih. Zgoraj veje veter in tako ni mukje. Kar zlahka, kdo ve zakaj, pomislim, da Nemci nimajo malarije."
"Da, da," pomenljivo zavzdihne Zinjukov. "Kdor se ni bil tukaj, pride za nami, kdor pa je bil, tega ne bo nikdar pozabil."
Potem začne z lopato metati blato iz jarka, dolder se ne prikaže suho dno. Ležem, zatisnem oči in se poskušam ogreti. Še sapa mi drhti. Dlani stiskam med nogami. Prsti so ledeni, kot bi bili odmrli. Oči me žgejo. Ko bi se lahko pokrli!
Prebudim se v zadušljivem zraku ko da so nagradili name kopico blazin. Odgrnem nekakšen plašč.
Nad nizavo, nad mokro travo visi rožnata megla. Sonce se spuška za vzpetine in megla se dviga. Tudi med koruzo se je zalezala in tako ni videti dlje kot dvajset metrov.

Jack LONDON Kristof Dimač Riše: Janez GRUDEN

154. O zasledovaveh ni bilo sledu. Živil sta imela malo. Lovci ju nisu več preganjali, toda sledil jima je glad. Zato sta ležala in počivala; in ker sta počivala sta jedla manj. -V nižinah je poletje.- Je dejala Labiskwee. -in kmalu bo tudi lukaj.- Potovala sta le zjutraj in pozno popoldne.

155. Od bleščečega snega je Kriš skoro ostepel, da ga je morala Labiskwee voditi. Borila sta se in opotekala najprej preko prebujajoče se pokrajine, kjer ni bilo še nobenega življenja, razen njunega. Sanjalo se jima je o jedi, pa vselej jo je izpred ust ugrabila zlobna roka.

156. Prišel je dan, ko je izginila poslednja drobtina hrane. Vsoki vrhovi gora so izginjali, odpirala se je široka pot proti zahodu. Toda zaloga njunih moči je pošla. Prišel je čas, ko sta zvečer ležala in zjutraj nista mogla vstati. Kriš se je trudoma dvignil, a se je takoj spet zgrudil.

VESELI DAN ALI...

ob ponedeljkih in petkih na kranjskem trgu

Dobro napredujemo — Branjevci niso za neolajno konkurenco — Za en dinar gre — Kdaj se bomo preselili v novo tržnico — »Veleblagovnica« ni zastoj

Kdaj je v Kranju tržni dan spoznaš po tem, da tedaj hodi še več ljudi po sredi ulice kot sicer in da morajo zato vozniki motornih vozil še bolj spratno voziti »ulični slalom«. Ponedeljek in petek, ki ju nepisani stari kranjski zakoni označujejo kot tržna dneva, se odražata tudi v polnih trgovinah, gostilnah, slaščičarnah in frizerskih salonih. Celo dopoldne se stekajo ljudje na Pungart in odtekajo nazaj v ulice in na ceste, po katerih so prišli. V rokah nosijo mreže in cekarje. Tisti, ki so prišli na trg prodajat, so veseli, če nosijo domov prazne, drugi pa bi se morali veseliti mrež in cekarjev — napolnjenih s sadjem in zelenjavo po »najugodnejših dnevni cenah«. Na žalost je »najugodnejših dnevni cen« vedno manj, zato odhajajo gospodinjice s trga slabe volje.

dinarjev ali pa plačate 20 dinarjev več, kot bi bilo potrebno, za breškve oz. še kaj hujšega. Če so v trgovini jajca po 28 ali 29 dinarjev, bodo na trgu prav gotovo po 30. Zadnje jajca niso šla preveč dobro v promet. Vprašala sem neko ženo, ki je stala za polnim cekarjem tega iskanega kocknjega proizvoda, če bi bila pripravljena spustiti ceno za en dinar (na take popuste gredo gospodinjice kakor muhe na med). »O, to pa že ne,« je hitro odgovorila. »Jih pa že rajši domov nesem...« -in v moža zmečete,« je hitro pristavil nekdo. In veste, da je prikimala. Pravijo, da je ta primer zelo značilen, ker nam lepo dokazuje, da ta ženska ni prišla na trg zato, ker bi nujno potrebovala denar, ampak zato, ker rada pride. Tudi to je eden izmed vzrokov, da na tem našem trgu ni nobene prave konkurence in da se pravzaprav na njem skorajda ne splača kupovati. Razen seveda, če ne kupujete na trgu zato, ker radi hodite tja... in ker lahko izbirate.

KAR ŽELITE, TO DOBITE

Kranjski trg je v tem času dobro založen, in to z breškami, hruškami, zdravilnimi rožami, semenjem, krompirjem, plisiranimi krili, rožami, celimi in potokčnimi jajci, obošalniki, akuto, lončeno posodo, cokolami, solato, piščanci, aurovim maslom z ornamentom in brez njega, lesenimi igrači in še z marsičem. Če vsemu temu dodamo še ponudnike in povpraševanje (tu so vsi tudi tisti ali tiste, ki hodijo na trg predvsem klepetati), dobimo zares pristen tržni vrvež.

Taki trgi so mi bili že od nekdanj vseh. Samo nekaj je, kar silno škoduje njegovi privlačnosti. Na tem trgu skoraj ničesar ne dobis ceneje kot v trgovini. Se več, največ prodajalcev ocenja svoje blago precej nad ceno v redni trgovski mreži. Če niste previdni, se vam lahko zgodi, da kupite slive po 150 dinarjev kilogram, namesto v trgovini po 100

Prav zanimivo je, da možnost nakupa na trgu sploh ne vpliva na zmanjšanje prometa s sadjem in zelenjavo v trgovinah. Ob ponedeljkih in petkih je promet tam celo večji, ker se zgrne v Kranj toliko okolčanov.

NEPREDVIDENI RAZGOVOR

Moram priznati, da sem se zares razveselila srečanja s tržničarjem, čeprav ni skrival, da za razgovor z mano nima posebne volje. -Mogoče lahko poveste, koliko ljudi prodaja na tem trgu.- -Prišli bi pred dvema urama, pa bi jih lahko presteli.- -Ali ne morete tega dognati po številu listkov, ki jih odrgate za tržnico? -Kaj še. Listki so za majhne voze, zato jih skoraj vsem odrgam po več. Od 10 pa vse do 500 dinarjev tržnice plačujejo.- -Koliko pa potem naberete denarja? -To ga pa ni človeka, ki bi mu o tem kar takole pravil.- -Tudi prav. Pa oprostite, ker sem vas nadlegovala. Ali se ne pogovarjate radi? -Kadar imam veliko dela ne. Možakar jemlje svojo službo resno - in prav je tako.

IN ČAKALI SMO JO...

Namreč kranjsko tržnico. -Otvorete je bila napovedana že za vrsto državnih in občinskih praznikov v minulih letih. Pa ni bilo nič. Raznih napovedi o datumu dograditve tržnice nihče več ne jemlje resno (nekaj tako kot: sedaj jo nihče več ne čaka), čeprav s tem še ni rečeno, da se predvidene sodobne tržnice ne bomo iskreno razveselili. Res je, da v zadnjih mesecih nekoliko bolje kaže. Zgradili so že sedem lepih stebrov in ENO streho ter odstranili precej starih lop in ruševin. Mogoče bo pa le do letošnje zime gotova. Stari in simpatični Pungart je namreč privlačen le, kadar sije sonce.

Sprehod mimo stojnic je prijeten in zanimiv, čeprav se je treba včasih kar pošteno prerivati. Sicer pa je obhod mimo vseh prodajalcev in ogled vsega blaga pred nakupom obvezen

Obenem, ko težko pričakujemo dograditev kranjske tržnice, pa upamo, da bomo z njo dobili tudi bolj organizirano tržno prodajo in da ne bo več vse tako zelo prepuščeno slučajnosti, kot je sedaj.

KROMPIR PRED HIŠNIM PRAGOM

Včasih se zgodi, da zapelje kmet s polnim vozom krompirja - namesto na trg - kar med stanovanj. bloke. Gospodinjice mu rade spraznjijo voz, saj je ve-

liko ugodneje kupovati kar pred domom kot pa na trgu ali v trgovini in imeti potem še sitnosti s prevozom večjih količin na dom. Tako smo kdaj pa kdaj lahko kupili tudi češnje ali kakšno drugo sadje.

Take prodaje sicer predpis ne dovoljuje, toda kdo naj bi to preganjal, če pa še nihče ni poskrbel za to, da bi potrošnikom ustrezno vsem predpisom nudil takšne ugodnosti. Razumljivo, da so tu mišljena trgovska podjetja. Morda smemo kaj takega pričakovati od nove tržnice. Predvide-

no je namreč, da naj bi imele na njej svoje stalne stojnice nekatere kmetijske organizacije. Ko bo tržnica urejena (ker je predvsem predvsem le še asfaltiranje tržnišča da bo to res kmalu), bo ukinjena prodaja na Pungartu in za vsemkvenim zidom. Prostor nove tržnice sicer ni preveč velik, vendar bo ob navadnih dnevih zadostil. Ob tržnih dnevih pa ga bodo po potrebi povežali s prostorom med cerkvi in tržnico, ki bo sicer služil kot parkirni prostor. METKA SOSIČ

Pri zgovornem in podjetnem možakarju z Ljubljanskega barja lahko kupite zdravila, ki pomagajo proti revmi, težkim nogam, živčnim boleznim, boleznim srca, prebavit, skratka proti vsem nadlogam človeškega zdravja. Hkrati si lahko ogledate tudi razstavo vseh do sedaj izšlih knjig o domačih zdravilih, iz katerih mož od časa do časa prebere odlomek in tako strokovito podkrepiti svoje ponudbe. »Ne pomaga nič, ne koristi nič,« je menila neka ženska, a vendar kupila zavojček lubja bele vrbe z barja. Vse kaže, da je ta poznavavec domačih zdravil huda konkurenca starim kranjskim branjevci, ki že od nekdanj prinašajo na trg vrveče s semeni, dišavami in zelišči

BODICE

Minulo nedeljo me je zaneslo na Jezerko. Znabiti sploh ne bi šel, če ne bi bilo »OV-CARSKEGA BALA«. V prihodnje bom pa zelo previden. Na Jezerko bori šel samo takrat, kadar ne bo »OV-CARSKEGA BALA«. Ob Planjarskem jezeru sem se ustavlil kvečjemu za petnajst minut, pa je bilo dovolj, da sem se vsega naveličal. Se zdaj se ne morem oiresti občutka, da je bilo vse skupaj pripravljeno zelo površno. -Ozvočenje mi morda ne bi šlo tako na živce, če ne bi v mikrofon venomer tulilo kar več ljudi hkrati. Plesiče je bilo premalo dvignjeno, tako da so videli folklorne nastope le tisti, ki so se komolčarsko vrinili čisto v ospredje. Stojnice z golimi in nepobarvanimi latami niso delale privrediti posebne usluge. Pa tudi za bregove jezera in za neposredno okolico bi prireditelj lahko poskrbel. Menim, da bi za vstopnino 150 dinarjev lahko nudili nekaj več. Ne gre samo za finančni uspeh prireditelja, gre tudi za dobro počutje ljudi, ki obiščejo prireditve v dobri veri, da bodo deležni posebne doživljaja. -Zamiel, obuditi takšno folklorno prireditve ni napačna, ne sme pa biti pripravljena

površno, brez domislic in zunanje-ga dekora. To pravzaprav ni samo moja ugotovitev - takšnega mnenja so bili tudi drugi obiskovalci prireditve.

Bolje sem se počutil na vrtu Doma na Jezerkem. Imel sem vsaj mir pred hreččim ozvočenjem. Tam sem se zadržal dlje kot ob jezeru. Pa veste zakaj? Preprosto zato, ker sem moral čakati na turško kavo celih dvajset minut. Strežno osebje (posebno je natakar) si sicer zelo prizadeva, da bi goste hitro postreglo, pa jim delo ne gre posebno izpod rok. Nekje nastaja ozko goro. Morda v kuhinji! Sicer pa dovolj, ker s kuharicami ni zdravo zobati čelenti. Pa še tole: ena izmed natakaric ni bila z gosti najbolj vljudna. Priprčan sem, da niso gostje zaradi strežnega osebja, temveč obratno.

Zdaj pa je ena o parkiranju avtomobilov. Tudi na parkirnih prostorih bi morali vozniki motornih vozil upoštevati vozniki bonton. Pa ga ne! - Na Jezerkem sta dva avtomobila tako neotesano parkirala, da se tretji - inozemec - še premakniti ni mogel s svojim vozom. Seveda je moral potem miličnik vpraševati od mize do mize po lastnikih avtomobilov, ki so naposled le odprli pot »sujetemu« inozemcu. In če lastnikov ne bi našli Matiček - to bi bilo »jabiranjac« v ostalimi avtomobilih na parkirnem prostoru. Najmanj šest drugih voz bi morali premak-

niti, da bi mogel inozemec odpriti.

Zdaj pa je eno z Bleda. Go za čisto in čiščenje ulic. V vadi je, da povsod čistijo ulice noči. Na Bledu pa se - kot kažejo izkušnje - izčista oblačilnega počitba. S pomatirano ulic pa začno taktat, ko je na vsi vse polno letoviščarjev. To je lja zlasti za avtomobilske postaje za ceste, ki pelje mimo nje. Lahko si mislimo, da letoviščarji niso posebno navdušeni, ko križarje ob oblačih prahu in poskakovanju metle. Slaba politura za letoviščarje! Nekateri pa pravijo, da sodi to čiščenje ulic med oblačilne prireditve. Naj bo tako ali drugače - jaz bi pometal ulice po noči!

V soboto me je zaneslo v Tržič. Pred neko trgovino sem opazil dolgo vrsto ljudi, zato sem se sam brž postavil v vrsto. To pa prav gotovo prodajajo nekaj minnega, sem si dejal. Ko sem se počasi pomikal proti vrstici, me vprašal neko gospodinjico, kaj je kaj.

»Na kruh« je tpeče pa malo odgovorila. Razočaran sem zapustil vrsto razmišljaj, kako da zrušijo kruha. Zmogljivost tržičkega je tolikina, da bi lahko krta mala potrebe policije Gorovca. Na vsem lepem pa je Tržičarje morejo nastiti. Vsako opazovanje je odveč! Vas pozdravljata METKA SOSIČ